

No. 2
VOLUME 1/2016

Acta Economica Et Turistica

ACTA ECONOMICA ET TURISTICA (1) – No. 2 – pp. 113-212, Zagreb, May 2016

DE GRUYTER
OPEN

ISSN 1849-8469 (tisak)
ISSN 1849-921X (online)

Izdavač / Published by

Libertas međunarodno sveučilište / Libertas International University
Trg J. F. Kennedyja 6 b, 10000 Zagreb, Croatia
Tel: 385-1-5493-841
Fax: 385-1-5493-840
E-mail: ajurkovic@libertas.hr
Web: www.sveucilistelibertas.hr

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief

Prof. dr. sc. Boris Vukonić

Pomoćnik glavnog urednika / Assistant Editor-in-chief

Doc. dr. sc. Ivor Altaras Penda

Uređivački odbor / Editorial Board

Wiesław Alejski, Faculty of Tourism and Recreation, AWF, Krakow, Poland
Ante Babić, Association of Foreign Investment in Croatia, Zagreb, Croatia
Mato Bartoluci, Faculty of Economics, Zagreb, Croatia
Kaye Chon, The Hong Kong Polytechnic University, School of Hotel and Tourism Management, Hong Kong, China
Gordan Družić, Croatian Academy for Science and Art (HAZU), Zagreb, Croatia
Eduardo Fayos Solà, The Ulysses Foundation, Madrid, Spain
Ksenija Keča, Libertas University, Zagreb, Croatia
Goroslav Keller, Libertas University, Zagreb, Croatia
Metin Kozak, Mugla University, Mugla, Turkey
Tanja Mihalič, University of Ljubljana, Ljubljana, Slovenija
Vuk Tvrтко Opačić, Faculty of Science, Zagreb, Croatia
Duško Pavlović, Libertas University, Zagreb, Croatia
Davor Perkov, Libertas University, Zagreb, Croatia
Doris Peručić, University of Dubrovnik, Dubrovnik, Croatia
Lidija Petrić, Faculty of Economics, Split, Croatia
Darko Polšek, Faculty of Philosophy, Zagreb, Croatia
Tomislav Presečen, National Bank of Croatia, Zagreb, Croatia
Egon Smeral, Modul University, Vienna, Austria
Dora Smolčić Jurdana, Faculty for Management in Tourism and Hospitality, Opatija, Croatia
Renata Tomljenović, Institute for Tourism, Zagreb, Croatia
Geoff Wall, University of Waterloo, Waterloo, Canada

Dizajn / Design: McCann-Erickson, Zagreb

Prijelom / Layout: Alias, Zagreb

Tisak / Printed by: Cerovski Print Boutique, Zagreb

Pretplata godišnje (dva broja): 200 Kn
Annual Subscription Rate (two issues): 50 EUR

ISSN 1849-921X (online)

ISSN 1849-8469 (tisak)

Radovi objavljeni u časopisu referiraju se u sekundarnim publikacijama: Hrčak, Zagreb i De Gruyter, Poljska.

PRIKAZ KNJIGE

BOOK REVIEW

NAKON DRŽAVE BLAGOSTANJA

Tom G. Palmer (ur.)

Centar za javne politike i ekonomske analize (CEA) i Institut za razvoj individualne slobode (IRIS), 2016, 148 str.

Odnedavno je svim zainteresiranim čitateljima hrvatskog govornog područja sasvim besplatno (!)* dostupan prijevod knjige *Nakon države blagostanja* koju su nam ponudili think tank-ovi Centar za javne politike i ekonomske analize te udruga Iustitia iz Zagreba.

Zapravo, radi se o skupu eseja koji su izdani pod uredništvom Toma G. Palmera, istaknutog člana liberalističkog Cato instituta iz Washingtona D. C. te potpredsjednika neprofitne organizacije Atlas Network.

U vremenu kada se u javnom diskursu mogu čuti sasvim oprečni stavovi o tome postoji li i koji je to dobar put za rješavanje nagomilanih socijalno-ekonomskih problema u našoj domovini, a od kojih, ruku na srce, nijedan nije dorađen do razine izvedivosti u praksi, jedino što je izvjesno jest osjećaj nemoći, rezigniranosti i stalnog otkrivanja onih imaginarnih drugih koji ne razumiju naša nastojanja.

U takvim okolnostima pojava ove knjige može poslužiti stvaranju svijesti o važnosti razumijevanja međudnosa

AFTER THE WELFARE STATE

Tom G. Palmer (ed.)

Centar za javne politike i ekonomske analize (CEA) i Institut za razvoj individualne slobode (IRIS), 2016, 148 p.

All interested readers from the Croatian speaking region have recently been able to enjoy in the complimentary (!) translation of the book *After the Welfare State* offered by the think tanks Centre for Public Policy and Economic Analyses and the Iustitia Association from Zagreb.

The book is a collection of essays published by editor Tom G. Palmer, a renowned member of the libertarian Cato Institute from Washington, D.C and the executive vice president of the Atlas Network organisation.

At the time of opposing attitudes within the public discourse on whether there is and what is the right way of solving the augmented socio-economic issues in our country, all of which, if truth be told, have not been elaborated to the level of practicability, the only certainty is the feeling of powerlessness, resignation and constant blaming of the imaginary others who do not understand our intentions.

* Knjiga se može preuzeti na mrežnim stranicama: <http://www.cea-policy.hr/nakon-drzave-blagostanja-prijevod-knjige>

* The book can be downloaded on the web page: <http://www.cea-policy.hr/nakon-drzave-blagostanja-prijevod-knjige>

pojedince, društva i države u kreaciji zajedničkog napretka, ali i razvoja individualne slobode.

Knjiga *Nakon države blagostanja* tim temama pristupa iz sasvim jasnog i nedvosmislenog misaonog, ali i ideološkog kuta gledanja – libertarijanstva.

Ova činjenica će knjizi privući njegove zagovaratelje, a istovremeno će možda, zbog pokoje tvrdoće iznesenih stavova, kao i nedovoljne teorijske eksplikacije utemeljenosti pojedinih argumenata, biti odbojna onima koji ne dijele viziju svijeta s autorima priloga u knjizi. No, prepustiti se više emotivnoj nego racionalnoj reakciji pri čitanju ove knjige neće pridonijeti razumijevanju iznesenih ideja, ali čitatelja može udaljiti od pitanja koja jesu općeljudska i univerzalna.

Knjiga je podijeljena u četiri osnovna dijela, koji svi zajedno čine zaokruženu cjelinu pristupa temi države blagostanja. Autori nam tako u prvom dijelu knjige, nazvanom *Uzajamno pelješanje i neodrživa obećanja*, nude kritiku postojećeg koncepta države blagostanja, otkrivajući nam istodobno filozofsko utemeljenje ideja za koje se zalažu i to kroz usporedbu države blagostanja s jezerom u kojem postoji ograničeni resurs riba i svih onih koji su za tu ribu zainteresirani. Njezin izlov te potonja “poštena” preraspodjela tako simbolično predstavljaju sve mjere socijalnih država koje s jedne strane sebe žele predstaviti kao civilizacijski doprinos životu u zajednici, dok s druge strane stvaraju takve oblike društvenih akcija koji predestiniraju i individualni i društveni razvitak.

U drugom dijelu knjige, pod nazivom *Povijest države blagostanja i onoga što je uklonila*, daje nam se kraći povijesni presjek razvoja države blagostanja još od vremena njemačkog kancelara Bismarcka, pa sve do današnjih dana i to od SAD-a do Britanije i Njemačke. U ovom dijelu knjige nudi se već dobro poznata i preispitivana teza da Bismarckov povijesni iskorak u nuđenju u zakonu utemeljenog socijalnog osiguranja za vlastite građane (i to samo jako mali dio njih koji su morali zadovoljiti stroge kriterije da bi u toj državnoj blagodati uopće mogli participirati) u svojoj srži zapravo nema čovjekoljubni element, već on predstavlja model za održavanje postojećih struktura na vlasti.

The materialisation of this book in these circumstances can serve the purpose of raising awareness of the significance of understanding the interrelationships of an individual, society and state in the creation of a collective advancement, but also the development of individual freedom.

After the Welfare State approaches these topics from a decidedly clear and unambiguous contemplative, but also ideological angle – that of libertarianism.

This fact will attract its supporters to the book; at the same time, it will perhaps put off those not sharing the attitudes with those of book contributors, due to the occasional harshness of views, as well as the insufficient theoretical explanation for the foundation of individual arguments. However, giving into the emotional rather than reasonable reaction to this reading will not contribute to understanding of the asserted ideas, but can distance the reader from the issues that are of a general human and universal character.

The book is divided in four general sections, all of which make an encompassing entirety of approaches to the topic of welfare state. Thus the authors in the first section titled *Mutual Plunder and Unsustainable Promises* offer a critical view of the existing concept of the welfare state, at the same time uncovering the philosophical foundations of ideas they support through comparing the welfare state with a lake in which there is a limited source of fish and all those interested in the fish. The act of fishing and its subsequent “honest” distribution symbolically represents all welfare state measures. On the one hand they try to represent themselves as a civilizational contribution to community life, and on the other hand they create the forms of social activities that predetermine both individual and social development.

The second section of the book, *The History of the Welfare State and What It Displaced*, offers a short historical overview of welfare state development from the time of the German chancellor Bismarck, all the way to the current issues in the USA, Britain and Germany. This section features the famous and well-questioned thesis that the Bismarck’s historical advance in offering social insurance based on law

Ovakav stav inspiracija je za više priloga različitih autora u ovom dijelu knjige, od kojih svaki za sebe progovara o ograničenju individualne inicijative, s argumentacijom potrebe učvršćivanja društvene mreže aktivnosti koju kontrolira trenutna postojeća vlast, bez obzira na njezin karakter – demokratski, totalitarni, ustavni, monarhistički, liberalni, konzervativni ili neki sasvim drugi.

Treća tematska cjelina knjige, pod naslovom *Država blagostanja, financijska kriza i dužnička kriza*, bavi se vrlo aktualnom temom koja u vezu dovodi funkcioniranje države blagostanja i u nekim dijelovima svijeta još uvijek prisutne posljedice financijske krize iz 2008. godine.

Financijska kriza tumači se kao posljedica kolopleta okolnosti koje su u spoju dovele do katastrofe.

Autori tumače da je prirodna ljudska težnja da se maksimaliziraju vlastiti potencijali (u obliku želje za većom razinom blagostanja od postojeće), u srazu s ograničenim spoznajnim i financijskim mogućnostima da se to realizira te uz svesrdnu podršku beskrupuloznih financijskih centara koji nisu igru rizika na vrijeme prepoznali i zaustavili, dovela do toga da su pripadnici nižeg društvenog stratuma, kojima je glavna odlika bila da spadaju u tzv. "NINJA" grupu (No Income, No Job, No Assets), bili u mogućnosti putem kredita tako se zadužiti da se moglo pretpostaviti da će zapasti u probleme pri vraćanju svojih kredita. Stoga odgovornost za krizu treba razumjeti u cjelini i svoj dio odgovornosti moraju preuzeti bankari koji su financijsko-matematičkim modelima takve kredite (obaveze) ljudi pretvarali u sasvim nove sekuritizirane financijske instrumente kojima su lažno pridodali AAA investicijski rejting te time toksično zagadili financijska tržišta; ali i oni građani koji nisu imali uvjete za potrošnju iznad razine prihvatljivog rizika.

Posljedica takvih radnji s obiju strana odgovornosti rezultirala je problemom koji se može sažeti u tri riječi, a koje ujedno predstavljaju četvrto i posljednje poglavlje knjige, koje glasi *Siromaštvo, moral i sloboda*. Tom G. Palmer tu poentira s raspravom o uzrocima siromaštva i načinima borbe protiv njega. Naravno, ovdje progovara s pozicije osobnog libertarijanskog

for its citizens (just few who could meet the strict criteria in order to partake in state benefits), is not philanthropic in essence, but represents a model for sustaining the existing governing structures. The attitude serves as inspiration for several contributions by different authors in the section, who each discuss the limitations of individual initiatives. They support their arguments with the need to strengthen the social activity network controlled by existing governments, regardless of their nature – democratic, totalitarian, constitutional, monarchical, liberal, conservative or a completely different one.

The third thematic section of the book titled *The Welfare State, the Financial Crisis, and the Debt Crisis* deals with an increasingly current topic that links the functioning of a welfare state with the consequences of the 2008 financial crisis, still felt in certain parts of the world.

The financial crisis is interpreted as the consequence of the blend of circumstances that led to a catastrophe. Authors state that the natural human tendency to maximise one's own potentials (in the form of desire to reach a higher level of well-being) is in conflict with the limited knowledge and finance to achieve it. With the whole-hearted support of the unscrupulous financial centres that have not recognised nor stopped the game of risks, this tendency resulted in the fact that the members of lower social status, characterised by the acronym „NINJA“ (No Income, No Job, No Assets), were able to take out loans for which it was foreseeable they would not be repaid. Therefore, the responsibility for the crisis should be grasped in its entirety. It falls onto creditors, who used financial-mathematical models to turn these loans (debts) into a completely new security financial instruments to which they falsely marked with AAA financial rating, thus contaminating the financial markets; but also onto the citizens who did not meet the conditions to spend above the acceptable risk.

The consequence of these activities undertaken by both responsibility poles resulted in the problem that can be summarised in three words, which at the same time represent the fourth and final section of the book: *Poverty, Morality and Liberty*. Tom G. Palmer triumphs with the discussion on poverty

svjetonazora (što nije nimalo čudno) te upravo kroz tu prizmu nastoji ponuditi viziju mogućih, više ili manje već prepoznatih oblika rješenja.

Bez obzira na svjetonazor čitatelja, ova knjiga može poslužiti ili kao inspiracija za razmišljanje koje će biti na tragu ideja iznesenih u knjizi ili pak može poslužiti kao instrument provjere vlastitih stavova i argumenata, koji u tom slučaju mogu biti i sasvim oprečni od onih u knjizi. U svakom slučaju, čitatelj je uvijek na dobitku!

doc. dr. sc. Ivor Altaras Penda

and methods of its suppression. Certainly, he speaks from his personal libertarian viewpoint (which is not at all surprising), and it is through this prism that he tries to offer the vision of possible, more or less recognisable in form, solutions.

Regardless of the reader's point of view, this book can serve either as an inspiration for contemplation aligned with the ideas expressed in it or as an instrument for studying one's own attitudes and arguments, which in that case can be entirely opposed to the ones expressed. Either way, the reader always wins!

Ivor Altaras Penda, PhD, Associate Professor

